

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 5. De Concilio Iudæorum. Expedi vobis ut unus moriatur homo, &c.
Non minùs expedi ad salutem ut vetus homo moriatur nobis, quàm ut
novus Homo moreretur pro nobis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

FERIA QUINTA.
DE CONSILIO PONTIFICVM ET PHARISÆO-
RUM COLLECTO POST SUSCITATUM
LAZARUM: UBI HÆC CAIPHAS
PROPHETAVIT.

Expedi vobis, ut unus moriatur homo pro populo. JOANN. II.

VERITAS PRACTICA.

Non minus expedit ad salutem ut vetus homo moriatur in nobis, quam ut novus homo moreretur pro nobis.

RATIO EST, Quia quaecunque afferatur causa propter quam expeditur novum hominem mori pro nobis, si causa illa nullum habet effectum, nisi etiam vetus homo moriatur in nobis, non minus expedit hunc vetus hominem mori, quam novum.

Sed causa illa nullum alioquin habet effectum.

Ergo non minus unum expedit, quam aliud. Atque ita prorsus quanti à nobis fieri debeat perfectæ mortificationis interna praxis, patebit evidenter.

I. PUNCTUM.

AUDITO à Judæis stupendo illo miraculo, quo Christus quadriduanum mortuum suscitavit. Collegerunt, inquit Evangelista, Pontifices & Pharisei consilium, & dicebant: Quid facimus? quia hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum, & venient Romani, & tollent locum nostrum & gentem. Vnus autem ex ipsis, Caiphas nomine, cum esset Pontifex anni illius, dixit eis, vos nescitis quidquam nec cogitatis, quia expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat. Hoc autem à semetipso non dixit, sed cum esset Pontifex anni illius, prophetavit, quia Iesus moriturus erat pro gente; & non tantum pro gente, sed ut filios Dei qui erant dispersi congregaret in unum. Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum.

In qua sacra narratione cum multa sint quæ ad fructum utiliter expendi possent, tum illud maxime, quod ille dixit qui Concilio præside-

bat Pontifex: *Vos nescitis quidquam nec cogitatis, quia expedit vobis, ut unus moriatur homo pro populo.* Tria sunt enim quæ admirationem hujus d. et faciant; Primum, quod tam pie tam impius de futura Christi morte prophetavit: Sic videlicet Pietas & Veritas possunt etiam per impios nobis prædicari. Secundum est, quod ita quidem p. locutus est Caiphas, ut impie simul quod dixit, dixerit: pie quidem locutus est non à semetipso, sed à Spiritu Sancto id agente, & intendente ex verbis ejus, ut mors Christi prædiceretur: sed impie simul hoc ipsum dixit, quatenus ea mente dixit, ut per suaderet Concilio cui præerat, melius esse si hunc hominem licet innocentem morti addicerent, quam ut propter ipsum omnis populus perderetur à Romanis, quod erat impium & scelestum sic de Christo sentire, & loqui. Sic tamen Deus perversis hominum voluntatibus, seu dictis & factis bene utitur. & ea ad divinos suos fines convertit, sicut Joseph dicebat fratribus suis: *Vos cogitastis de me malum, sed Deus vertit illud in bonum.*

At quod tertium est admirandum in verbis illis: *Expedi ut unus moriatur homo*: non verba, sed res ipsa est quæ omnem superat admirationis modum. Quale hoc enim, Deus immortalis, quale hoc ipsa est, quod illis verbis continetur? Quid est quomobrem ita expeditur ut unus homo moreretur pro populo? Quis ille unus moriturus? Cur ille unus præceteris? Quo tandem mortis genere? Nonne sufficiebat pati, nec mori: aut si moti expeditur, cur ita pati?

Etiamsi horum nesciremus rationem, non est tamen dubium, quin ita expeditur, & oportuerit pati ac mori Christum, quandoquidem ita Spiritus Sanctus expeditur pronuntiavit; Sed aliud est inde ad praxim consequens, quod non ita fortè patet, nec ita creditur, & quod tamen non minus

minus expedit, nempe, *ut, sicut novus homo pro nobis, ita & vetus in nobis moriatur.* Hoc est scilicet, hoc est pensulius considerandum. Considerationis autem summa est ut firmiter illud apprehendamus, atque omnino persuasum habeamus, perinde unum atque aliud expedire.

Non potest verò id manifestius persuaderi quam declarando unam amborum esse causam; sic enim ratiocinari fas est ad necessariam inde consecutionem inferendam pro morte veteris hominis: Si causa quæ affertur, quæcunque tandem illa sit, propter quam expediebat novum hominem mori pro nobis, si causa, inquam, illa nullum habet effectum nisi etiam vetus moriatur in nobis, perinde profectò expedit hunc veterem hominem mori, sicut novum. Quid clarius? Nondum indagata causa, cur novus homo sit mortuus, nec dum etiam exponitur, quid sit veterem mori hominem; hæc facile postea suggerentur; quod unum hic premitur, & urgetur, hoc est, quæcunque data causa cur expediebat novum hominem mori, si ostendatur nullam esse talem causam nisi simul homo vetus moriatur, sic planè simul ostenditur, non minus expedit hunc veterem hominem mori, quam novum. Nonne id evidens? Quoniam aptius modo concluderes necessarium fuisse salutem hominum, ut Christus incarnetur, ut pateretur, & moreretur; Nonne sic diceret? Si nulla est hominum salus nisi Christus incarnetur, patiat, & moriatur, necessarium est salutem hominum quod ita moriatur. Sic prorsus homo ad rem nostram: Si mortuo etiam novo pro nobis homine, nulla est salus nisi vetus homo simul moriatur in nobis perinde necessaria est ad salutem mors huius veteris quam novi hominis. Quid similis, quid evidentius? Nonne sic talem Fidei, Baptismi, & Pœnitentiæ necessitatem, atque ipsius Christi mortis, Christus ipse demonstrat, quando his, aut similibus ait verbis: *Nisi credideritis, nisi baptizati fueritis, nisi pœnitentiam habueritis, non intrabitis in regnum Dei. Omnes similiter peribitis. Si non credideritis quia ego sum, moriemini in peccatis vestris,* quasi diceret; si causa cur ego sum, suo frustretur effectu nisi credideritis quia ego sum, non minus expedit vos id credere, quam me esse. Sic planè, si causa cur novus homo sit mortuus, nullum habet effectum, nisi & vetus moriatur, nonne hunc expedit atque mori ac novum? Vellesne talem cau-

sam suo defraudari effectu? Vellesne talem tibi effectum deperire?

II. PUNCTUM.

SED causa illa nullam aliouin habebit effectum.

Non una sed plures à sanctis Patribus asseruntur causæ quas Divus Thomas collegit, & totum tribus in locis refert, cum nempe quærit utrum conveniens aut necessarium fuerit Christum incarnari, pati, & mori. Dic porro quomocunque voles, nihil dices quantum ad causam veteris effectum, nisi simul cum morte novi hominis includas mortem veteris. Visne quod multis placeat, idcirco expedit ut novus homo moreretur, quia sic vehementius nos ad se attrahebat, nos ad amorem sui provocabat? Sed quis effectus huius causæ nisi hanc novum ames hominem? E: quomodo hunc amabis, nisi concupiscentiam reprimas, & veterem cum ipso crucifigas hominem cum actibus suis? Nam sicut qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitis & concupiscentiis, sic placet qui sic carnem non crucifigunt non sunt Christi, & quos vocat Apostolus inimicos crucis Christi, quos Christus vocat inimicos.

Vis pro causa proferre quod sic definitum ac statutum erat divinitus, non placandum homini Deum, nisi novus hic homo moreretur? At nunquid eodem statutum est divino consilio, nunquam homini Deum reconciliandum, nisi & ipse homo secundum illum quem dicimus veterem statum, aut hominem moreretur? Quæ pax cum Deo, cujus voluntati tantum resistis, quantum in te vetus homo vivit? *Quis resistit ei, & pacem habuit?*

Placetne magis causam asserre, ut aspecta Christi morte dilectemus mortem non timere? Sed quis mortem potius non magis timeat, si post Christi mortem noluerit in se veterem mori hominem?

Dices fortè commodius id ira factum à Christo, ut, quantum esset peccati malum, agnosceremus, atque ita illud vehementius fugeremus. Itane verò dices te peccatum fugere, nisi quæ malorum omnium radix est, concupiscentiam reprimas, & morti tradas quantum mori potest? Quod si ad nostros inimicos fortius debellandos, & prosterndos referas causam Christi morituri, sicut de Samsone dicitur quod *multo plures interfecit moriens, quam ante vivit.*

vult occiderat, quomodo id profectre audebis nisi veterem simul hominem moriturum concedas, cum per illum viventem hominem nostri & quæ vivant in nobis inimici, & tam atrociter in nos esæviant, quàm si Christus non esset mortuus?

Denique, si quod habet Evangelicus textus, & quod unum cætera continet, sic expedebat nobis ut unus homo moreretur, ne tota gens periret, si tu hanc causam magis ut gere velis quàm alias, magis etiam urgeberis ad concedendum quod intenditur, cum nisi vetus homo moriatur non minus tota gens pereat, quàm si homo ille, quem mori expedebat, non esset mortuus. Quid est enim gentem perire, quo sensu à Spiritu sancto asseritur, nisi animas damnari, nisi homines in peccato mori? Quid est verò cur homines in peccato moriantur, nisi quòd affectus pravos circa res temporales non deponant, unde nulla formetur contritio, vel attritio, ac proinde nulla peccati remissio? Quid postremò tandem est causæ, cur istos non deponant affectus, nisi quia vetus homo non est mortuus, nisi quia semper viget & regnat in animo, rerum concupiscentia, quæ sicut causa est peccati, sic & causa est perditionis. Nonne hoc est quod supra tam sæpè est demonstratum, ac præsertim hisce tribus propositis Veritatibus?

In 1. p. Dom. 4. Advent. Licet omni peccatori sit necessariò pœnitendum, vix tamen ullus est qui necessariam agat pœnitentiam.

In 2. p. Dom. Se. p. tuages. Quæ causa est cur pauci salvi sint, hæc in te causa est, cur ex illis fortè non sis.

In 2. p. Sabbato post Cineres. Si ordinatis ad salutem mediis non uteris, Mediatore Christo abuteris.

Recole quæ ibi dicta sunt, & videbis non minus perire homines non mortuo veteri homine quàm si novus non esset mortuus; ac proinde si hanc profers causam, cur hunc mori expediat, non certiorum habebit effectum, quàm illæ priores aliæ, quæ nullum profectus habent, nisi vetus homo simul moriatur. Hoc sciens, inquit Apostolus, quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruat corpus peccati; Quasi diceret, ut verè peccatum destruat sicut debet destrui ad plenam ejus remissionem, debet vetus homo noster esse crucifixus, & mortuus: Atque hoc ita est consequens, & connexum cum illo novo

Rom. 6. qui crucifixus est homine, ut simul vetus sit crucifixus. Magna vis est in illa voce simul, nam perinde est ac si dicat, sic primò factum est in novo homine, ut post idem fiat in veteri; aut nisi fiat idem in veteri, nihil in novo factum est.

III. PUNCTUM.

HINC ergo patet Veritas, Quod non minus expediat ad salutem ut vetus homo moriatur in nobis, quam ut novus Homo moreretur pro nobis, cum ex omnibus illis causis, quæ demonstrat quàm expediret novum mori hominem, nulla sit quæ non idem concludat de veteri, nulla sit quæ suum habeat effectum, nisi simul cum novo vetus moriatur; nulla una denique sit, ex qua non modo id inferatur quod intendimus, sed multò etiam magis quam ex proposita Veritate contendimus. Quod enim habet Veritas, non minus expedire ad salutem ut vetus homo moriatur, quam novus, hoc ita rationes allatæ probant, ut non modo non minus, sed magis etiam id expedire ostendant. Nam cum ex illis rationibus intelligatur mortem veteris hominis esse velut finem & effectum mortis novi, profectò quàm certò constat, finem in omnibus esse magis spectandum, quàm quæ ducunt ad finem, tam certum & constans esse debet, mortem veteris hominis magis expedire, quàm novi. Unde si audimus Christum vel exultasse, vel doluisse cum ad mortem properaret, non alia magis de causa diversos istos affectus induit, quàm ex proposito sibi fine suæ mortis.

Exultabat scilicet quod nobis monstrat et vitam mortis, & vitæ. Dolebat verò quod pauci vitam illam scelerentur. Ita verò propterea gravius angebatur quàm de doloribus corporis sui, quia quisquis sapiens magis dolet de privatione finis intenti, quàm de mediis quibus intenditur. Vide in 2. parte, Feria 5, primæ Hebdomadae in Quadragesima, ubi de dolore Christi ex perituris, & damnandis hominibus, pro quibus frustra passurus erat.

Atque hinc triplex motivum cum divina gratia non parè efficaciter vocandæ ad praxim hujus Prædicæ Veritatis, de morte veteris hominis.

Primum est, Necessitas, quanta scilicet & major etiam quàm ipsius novi mors hominis, quem si expediebat mori ne periremus; sic planè magis nos mori expediat ob eundem finem: alioquin & perires, & periret quidquid Christus pro te vivens egit, & moriens. *Ut quid perditio Math. hæc.*

Secun-

Secundum est, *Aequitas & decencia* quæ tam rationabilis, ut non modo fidei, sed rationi sit quodammodo renouandum si post tale mortis exemplum, quod nostri causa novus homo subire voluit, noimus nostrum veterem mori hominem. Quid enim vetus iste præ novo? Si sic oportuit Christum pati & ita intrare in gloriam suam: adeone vesani erimus ut nobis non ita moriendum putemus, ad eandem participandam gloriam? Nollesne cum illo beatus esse? At quomodo cum illo consurges nisi cum illo moriaris? Potestne quis resurgere à mortuis, nisi fuerit mortuus? Mirum certe videri nobis deberet quod etiam mortuus concederetur cum illo resurgere; Nos enim omnes quid sumus? At quanto magis stupendum stupore quodam hortendo, si cum illo resurgere præcedamus non etiam cum illo mortui. Vide in die Paschæ, ubi hæc gemina Veritas exhibetur:

Nemo cum Christo mortuus, qui cum ipso non resurgat.

Nemo cum Christo resurgit, nisi qui cum ipso sit mortuus.

Tertium est *Facilitas, & suavitas* hujus mortis, si præsertim comparetur cum asperitate mortis Christi. Videsne quantos in Cruce moriens ferat cruciatus? Si tanti à te quaererentur, noane Christus, noane salus, noane infernus evitandus, noane cælum possidendum hos à te sicut à cæteris Martyribus merito tolerandos exigerent? Sed pone metum: Non hoc à te exigitur, non cruces, non cilicia, non flagella, non alia etiam jejunia quàm quæ fieri vulgo solent. Quod unum petitur, *nolle peccare est*; Non dicitur, non peccare, quis est enim qui non peccet? sed nolle peccare, id est, non peccare ex affectu, ex affectu voluntario rei creatæ ejuslibet, hoc est veterem hominem mori cum actibus suis, Sentiat licet affectus, licet animum moveat, pulset, incitet, molliat, & quovis verberet impetu; tolerantur ista, nec adesse verentur; sed absit consensus, absit affectus, absit voluntarius inde sequens affectus; & vetus homo est mortuus.

Adeone peccatum placere potest; ut non sit satis peccare vel ex impudentia, vel ex infirmitate, vel ex repentino quodam impetu, nisi etiam

ex complacentia vel ex affectu pecces? O detestandum affectum rei supra omnes detestabilis, quale est peccatum! Nec dicas te non affici circa peccatum: Nam inordinatus cujuslibet rei affectus, quem emendare nolis, affectus peccati est: & donec talis affectus deponatur, vetus homo sic in te vivere dicitur, sicut illo affectu depositio diceretur mori.

Multæ his conformes passim occurrent Veritates; ex quibus hæc præcipuè videri debent:

Vel novus homo Christus, veteris hominis est ruina, vel vetus noster homo ruina est nascentis novi hominis.

In 1. parte, Dominica infra octavam Nativitatis.

Quanta est modò nobis obligatio ad non suscipiendam circumcisionem legalem, tanta est ad suscipiendam spiritualem.

In 1. parte, die 1. Januarii.

Non quid liceat, sed quid magis expedit.

Die 8. Januarii.

Tantum proficies, quantum à te deficies.

In 1. p. Fer. 5. Hebd. 4. post Epiph.

Sicut à veteri lege, sic à veteri homine, unicuique Christiano est abstinendum.

In 1. parte, Sabbato Hebd. 5. post Epiph. Vbi fustus explicatur quid sit in praxi depositio hujusce veteris hominis.

Sicut martyrio vita naturalis, sic mortificatione vita sensualis.

Id est

Sicut ne pereat fides, perdenda est martyrio vita naturalis: sic, ne pereat fidelitas, perdenda est mortificatione vita sensualis.

¶ 3

In 1.

In 1. parte, de Communi sancti Martyr.

tificaberis.

Nemo cum Christo candidus, nisi sit simul tubicundus.

In 3. parte, Feria 4. Hebdomada quinta. Videri etiam possunt eres postrema Feria Hebdom. 13.

In 2. parte, Dominica Passionis, & tota ibi sequenti Hebdomada,

Qui non vult mortificantem Dominum, non vult vivificantem.

In morte immortalitas.
In patientia impassibilitas.

In 3. parte, die 26. Iulii.

Feria 2. & 3. Hebdomada Resurrectionis Domini.

Mortificatione potius tibi sunt omnia subtrahenda, quam quid mortificationi detrahendum.

Satius esset nullo die velle vivere, quam non omni die velle cum Christo mori.

In 3. parte, Die 24. Augusti.

In 3. parte, Fer. 5. secunda Hebd.

Quae autem ex hac 4. parte videri possent, videri possunt facilius in indice, quam ut indicentur hic fusius.

Quod minus concupiscentiae mortificabis, eò magis à concupiscentia mor-

FERIA SEXTA.

DE MATRE FILIORVM ZEBEDÆI, PETENTE PRIMAS SEDES SUII FILIIS.

Dic ut sedent hi duo filii mei, unus ad Dexteram tuam, & unus ad sinistram, in regno tuo. Matth. 20.

VERITAS PRACTICA.

I. PUNCTUM.

Sic petendus à Deo status, ut, non quem quisque velit, Deus donet: sed quem Deus donet, quisque velit.

DISCEDENS à Bethania Dominus pergebat Hierosolyman cum duodecim discipulis, quibuscum & scimonem sercibat de instanti sua Passione & Resurrectione. Tunc veid, inquit Evangelista, accessit ad eum mater filiorum Zebedai cum filiis suis Jacobo scilicet & Joanne, adorans & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei, quid vis? At illi, Dic ut sedent hi duo filii mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad sinistram in regno tuo, Respondens autem Iesus dixit, Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt es, possumus. At illis, Calicem quidem meum bibetis, sedere autem ad dexteram meam vel sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo.

RATIO EST, Quia sic petendus à Deo status est, ut status possit esse certa vivendi regula.

Atqui ut status possit esse certa vivendi regula, non quem quisque velit petendus est, sed quem Deus donet.

Ergo hic est à Deo petendus status, & non alius; alioquin nescitur quid petatur.

Hic